
VESIJÄRVEEN LASKEVIEN PUROJEN SÄHKÖKOEKALASTUS 2025

RAPORTTI

Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry

Raportin laatija

Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus Ry
Niemenkatu 77
15240 Lahti

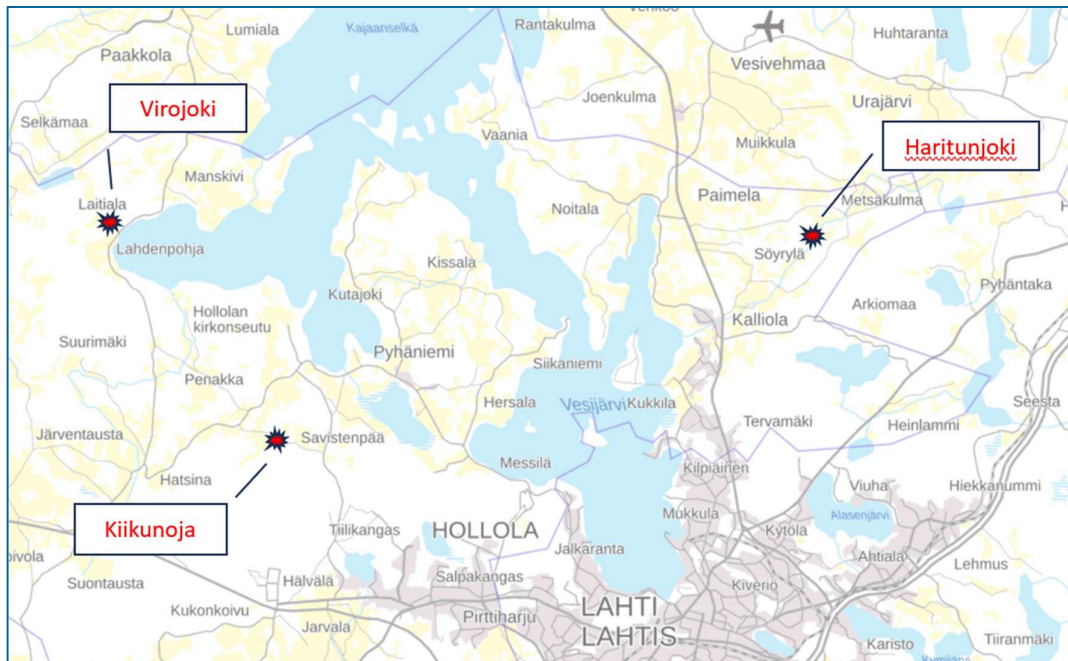
Yhteyshenkilö:
Janne Partanen
kalatalouskeskus@outlook.com
Puh. 045 171 5544

Päiväys

15.10.2025

1 Tausta

Lahden Vesijärven kalastusalue käynnisti ”Taimenta Vesijärven puroihin”-hankkeen vuonna 2017. Hankkeessa aloitettiin Kiikunojan ja Haritunjoen taimenistutukset, sekä jatkettiin aiemmin aloitettuja kotiutusistutuksia Virojoessa ja Hammonjoessa. Virojoella mätirasiaistutukset oli aloitettu jo 2016 Päijät-Hämeen kalatalouskeskuksen toimesta ja Hammonjoella mätirasiaistutuksia oli tehty jo ennen vuotta 2016 (**Kuva 1.**).

Kuva 1. Koekalastuskohteiden yleissijainti.

Alkuun taimenen kotiutusistutuksia toteutettiin mätirasia istutuksilla, mutta myöhemmin taimenistutuksissa on siirrytty käyttämään vastakuoriutuneita taimenen poikasia (VK -poikanen).

Vuonna 2022 ei taimenen poikasten istutuksia tehty lainkaan ja syksyllä 2022 toteutettiin sähkökoekalastuksia Haritunjoella, Virojoella ja Kiikunojalla taimenen luonnonkudun onnistumisen selvittämiseksi. Tällöin luonnonkudusta syntyneitä poikasia saatiin saaliiksi ainoastaan Kiikunojalla, minkä perusteella arvioitiin ainoastaan Kiikunojassa esiintyvän luonnonkutuista taimenta. Syksyn 2022 huonon vesitilanteen (vähäinen veden määrä) arvioitiin kuitenkin voineen vaikuttaa koekalastuksen tulokseen ja huonon vesitilanteen arvioitiin heikentävän tuloksen luotettavuutta.

Vuosina 2023 – 2025 taimenen VK -poikasten istutuksia jatkettiin ja vuosittain Haritunjokeen ja Virojokeen istutettiin kumpaankin keväisin 4000 kpl VK -poikasia. Kiikunojaan taimenia istutettiin vuosittain 2000 kpl.

Syksyllä 2025 toteutettiin sähkökoekalastuksia Virojoella, Haritunjoella ja Kiikunojalla. Sähkökoekalastuksen tarkoituksena oli selvittää istutettujen taimenen poikasten selviytymistä istutuskohdeissa. Tässä raportissa esitetään syksyn 2025

sähkökoekalastuksen tulokset. Sähkökoekalastukset toteutti Päijät-Hämeen Kalatalouskeskus ry.

2 Selvityksen toteutus

Vuoden 2025 sähkökoekalastukset toteutettiin yhden päivän aikana 2.10.2025. Sää oli tuolloin pilvipoutainen (pilvisyys 8/8) ja ilman lämpötila oli noin 10 °C. Veden lämpötila kaikilla kohteilla oli 6 °C. Kalastetut koealat olivat pääasiassa samat kuin aikaisemmissa vuosien 2019, 2020 ja 2022 koekalastuksissa.

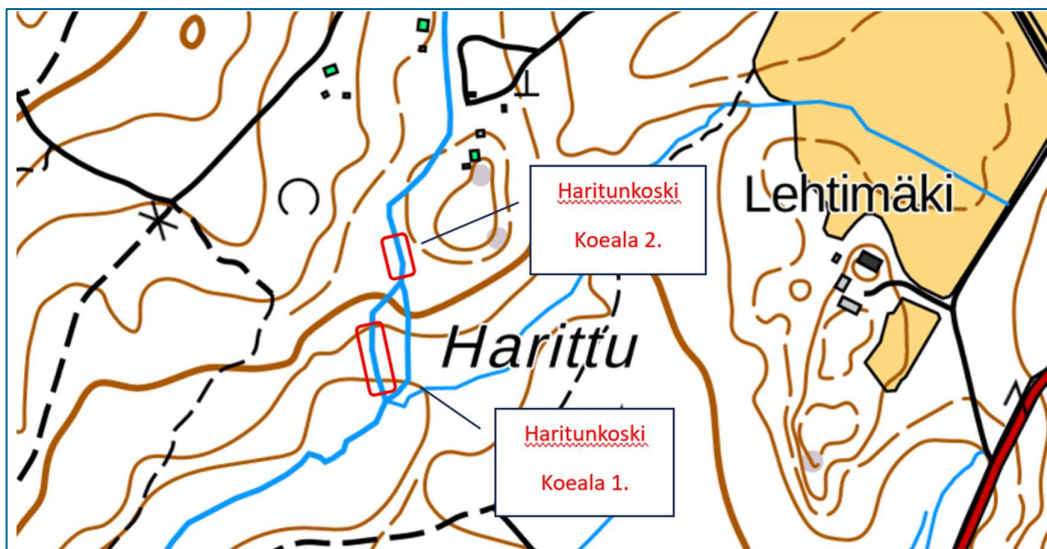
Sähkökoekalastus toteutettiin yhden pyyntikerran menetelmällä työparina. Käytössä oli kannettava Hans Grassel -sähkökoekalastuslaite ja koekalastuksessa noudatettiin Luonnonvarakeskuksen uusinta ohjeistusta.

Kalastettujen koealojen koko oli kuitenkin suositusta pienempi, sillä kalastettavat alueet ovat luonteeltaan pienimuotoisia ja ohjeistuksen tavoitteena oleva 300 m² koealan koko olisi tarkoittanut lähes koko koskialan kalastamista. Kaloille koituvan ylimääräisen stressin välttämiseksi kalastetut koealat olivat pinta-alaltaan alle 100 m², minkä arvioitiin olevan riittävä työn tarkoituksen kannalta.

3 Tulokset

3.1 Haritunjoki

Haritunjoella kalastettiin yhteensä kaksi pientä koealaa. Ensimmäinen kalastettu koeala sijoittui Haritunkosken alaosaan entisen myllyn alapuolelle. Toinen kalastettu koeala sijoittui kosken yläosaan kosken kahteen haaraan jakavan osion yläpuolelle. Molemmat koealat sijaitsevat varttuneessa kuusikossa metsäalueella (**Kuva 2.**).

Kuva 2. Haritunkosken koealojen sijainti.

Haritunkosken alaosan koekalastusalue on lohkareinen ja jyrkkäpiirteinen. Vesi virtaa pieninä putouksina ja putousten väleihin muodostuu pieniä lampareita. Vesisyvyys kalastuksen aikaan oli suhteellisen vähäinen pääasiassa noin 10 – 20 cm. Lohkareiden välisissä kuopissa vesisyvyys oli enimmillään noin 40 cm.

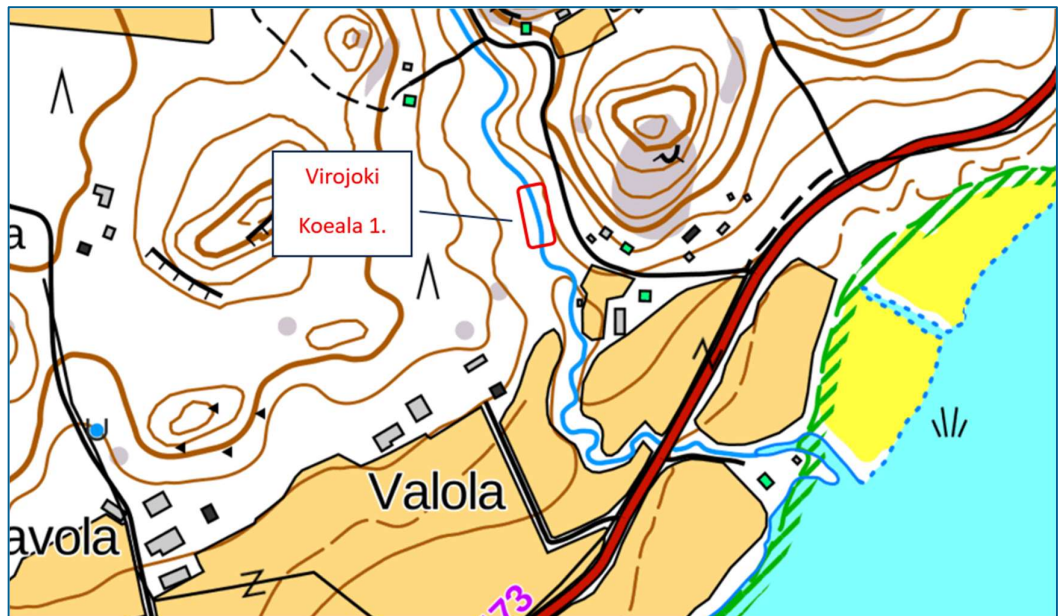
Koelalata saatiin saaliiksi 3 taimenta, joista yksi arvioitiin 1+ vuotiaaksi ja kaksi 0+ vuotiaiksi.

Haritunkosken yläosan koeala on nivamaista virtaa, missä nopeammin virtaavien alueiden lisäksi on hitaampia veden pintaa rikkomattoman virtauksen alueita. Koealalla oli myös uomaan kaatunut puu. Yläosan koealan pohja koostuu eri kokoisista kivistä, jonka lisäksi uomassa on jonkin verran sorapohjaista aluetta ja hiekkaa/savea. Koealan vesisyvyys vaihteli 20 cm – 40 cm välillä.

Yläosan koealalta saatiin saaliiksi 17 kpl 0+ ikäisiä taimenia. Havaintoja myös yli 1 vuotiaista taimenista tehtiin, mutta niitä ei onnistuttu haavimaan mittausta varten.

3.2 Virojoki

Virojoella kalastettiin yksi koeala. Koeala sijaitsi varttuneessa kuusikossa aikaisemmin kunnostetulla koskijaksolla. Koeala oli virtaukseltaan monipuolinen, missä virtausnopeus vaihteli pienistä suvannoista koskimaisiin jaksoihin. Uoma koostuu vaihtelevasti lohkareista, kivistä sekä sora- ja hiekka/savipohjaisista alueista. Vesisyvyys koealalla vaihteli noin 20 cm – 40 cm välillä (**Kuva 3.**).

Kuva 3. Virojoen koealan sijainti.

Virojoelta saatiin saaliiksi 16 taimenta. Suurin osa saalistaimenista oli iältään 0+ vuotiaita, mutta lisäksi saaliiksi saatiin arvion mukaan 1+ ja 2+ ikäisiä taimenia.

3.3 Kiikunoja

Kiikunojan kalastettu koeala sijaitsi Kiikunlähden alapuolella pajukkoisessa purouomassa. Kiikunojan kalastusta haittaa merkittävästi uomassa kasvavat pajut, mitkä estävät liikkumista ja vaikeuttavat kalastusta. Kalastetun koealan virtaus oli vuolas ($> 0,5$ m/s) ja vesisyvyys kalastetulla alueella oli enimmillään 20 cm. Kiikunojan vesi on lähellä Kiikunlähdettä erittäin kirkasta, käytännössä väritöntä sekä niukka ravinteista. Kalastetulla koealalla oli kaloille tarjolla suojapaikkoja niukasti, sillä uoman pohjan pystyi näkemään selvästi koko koealalla. Uoman pohja koostui hiekasta ja sorasta sekä pienistä kivistä. Kaloille suojapaikkoja tarjosivat

kivien vesisammaleet (n. 10 % pohjan pinta-alasta) sekä uomassa oleva vähäinen puumateriaali (**Kuva 4.**)

Kuva 4. Kiikunojan koealan sijainti.

Kiikunojasta saatiin saaliiksi 10 kpl taimenen poikasia. Kaikki saadut taimenet olivat iältään 0+ vuotiaita.

4 Tulosten tarkastelu ja toimenpidesuosituks

Tulosten perusteella keväällä istutetut taimenen VK -poikaset selviytyvät kaikilla kolmella jokialueella. Virojoella ja Haritunjoella saaliiksi saatiin myös vanhempien ikäluokkien taimenia, joten taimen selviytyy ainakin jossakin määrin näissä kohteissa myös yli talven (**Taulukko 1.**).

Koealojen lasketut taimenpoikasten tiheydet (kpl/100 m²) vaihtelivat 6,7 – 34 kpl välillä. Taimentiheys on laskettu yhden pyyntikerran tuloksesta, jonka arvioidaan yleisesti vastaavan noin puolta todellisesta taimentiheydestä (kaikkia kaloja ei saada pyydettyä yhdellä kerralla). Taimenenpoikasten tiheydet olivat kaikilla koealoilla kohtalaisella tai hyvällä tasolla, minkä perusteella tavoite taimenen kotiutumiseksi ja luontaisesti lisääntyvän kannan muodostumiselle pitäisi olla mahdollista.

Taulukko 1. Kalastettujen koealojen pinta-alat, saalismäärät ja koekalastussaaliiin poikastiheydet yhden kalastuskerran perusteella.

	Pinta-ala m ²	Taimen 0+	Taimen < 1+	Tiheys kpl/100 m ²
Haritunjoki 1	45 m ²	2 kpl	1 kpl	6,7
Haritunjoki 2	50 m ²	17 kpl	-	34
Virojoki	87,5 m ²	12 kpl	4 kpl	18,3
Kiikunoja	45 m ²	10 kpl	-	22,2

Kiikunojan koekalastuskohde oli erittäin matala ja pohjan suhteen paljas tarjoten ainoastaan vähän piilopaikkoja 0+ ikäisiä vanhemmille poikasille. Koekalastuskohteen huono soveltuvuus vanhemman ikäluokan taimenen poikasille selittää

todennäköisimmin niiden puutetta koekalastussaaliissa. Alempana kiikunojassa vesisyvyys kasvaa ja siellä on aikaisemmin koekalastuksissa (vuonna 2022) tehty havaintoja kookkaammista kaloista. Näillä syvemmillä alueilla kalastaminen on erittäin hankalaa uoman pajukkoisuuden vuoksi, eikä tämän koekalastuksen tarkoitus ollut saada saaliiksi vanhempia taimen yksilöitä.

Haritunkosken yläosalla oli koekalastuksen suurin taimenten poikasten tiheys. Haritunkosken yläosa on perattua jokiuomaa, missä vesiuoma kulkee syvien rantapenkkojen reunustamana. Rantapenkoilla on nähtävissä kiviä, joiden oletetaan sijainneen aikaisemmin jokiuomassa. Nykyinen uoma kosken niska-alueella on luonteeltaan nivamainen, missä pienet nivat ja suvannot vaihtelevat. Alue sopii nykyisellään melko hyvin pienimmille taimenen poikasille (0+ vuotiaat), mutta suuremmille poikasille tarjolla on rajoitetummin suojapaikkoja. Haritunkosken yläosan kiveämisellä olisi mahdollista parantaa myös vanhempien taimenten elinmahdollisuuksia. Haritunkosken yläosa sopisi myös virtausolosuhteiden puolesta taimenen kutualueeksi, minkä onnistumisen mahdollisuuksia olisi mahdollista parantaa soraistamalla kosken yläosaa.

Virojoki mahdollistaa normaalilla vedenkorkeudella eri-ikäisten taimenten poikasten elämisen tarjoten lohkareiden väleissä suojapaikkoja myös vanhemmille taimenen poikasille. Virojoessa on myös sorapohjaisia alueita mahdollistamassa taimenen luonnonkutua. Virojoelta koskialueilta on lyhyt matka (alle 1 km) Vesijärvelle, mikä voisi mahdollistaa taimenen syönnösvaelluksen järviolueelle. Virojoki on pinta-alaltaan pieni ja virtaamaltaan vähäinen, minkä seurauksena kookkaammille kaloille on ainoastaan vähän ympärivuotisesti suojapaikkoja tarjolla.

Lähivuosina kaikilla kohteilla on hyvä toteuttaa uusi koekalastus siten, että keväällä ei kohteille istuteta lainkaan taimenen VK -poikasia. Syksyn koekalastuksessa voidaan selvittää taimenen luontaisen lisääntymisen ja kotiutumisen onnistumista.